

KURIKAN KAUPUNGIN HANKINTAOHJE

SISÄLLYSLUETTELO

1. HANKINTAOHJEIDEN SOVELTAMINEN JA YLEISET PERIAATTEET.....	2
1.1. Yleistä hankinnoista	2
1.2. Hankintojen periaatteet	2
1.3. Yhteishankinta ja kuntien välinen hankintayhteistyö	3
1.4. Laatuvaatimukset	3
1.5. Saatavuus ja varastointi	3
1.6. Ostokuri ja ohjostojen estäminen.....	3
1.7. Hankintaprosessi.....	4
2. KYNNYSARVOT	4
2.1. Hankinnan ennakoidun arvon laskeminen	4
2.2. Kansalliset kynnysarvot ilman arvonlisäveroa (Hankintalain 25 §)	4
2.3. EU-kynnysarvot ilman arvonlisäveroa (Hankintalain 26 §)	4
3. HANKINTAMENETTELYT	5
3.1. Yleistä	5
3.2. Hankintamenettelyt kansallisen kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa	5
3.3. Hankintamenettelyt EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa	6
4. HANKINNOISTA ILMOITTAMINEN	7
4.1. Hankintailmoitus	7
4.2. Ennakoilmoitus	7
4.3. Jälki-ilmoitus.....	7
5. TARJOUSMENETTELY	8
5.1. Tarjouspyyntö.....	8
5.2. Sähköinen tietojenvaihto	8
5.3. Määräajat	9
5.4. Ehdokkaiden ja tarjoajien valinta	9
5.5. Tarjousten avaaminen.....	9
5.6. Tarjousten hyväksymisen esteet	9
5.7. Tarjousten arviointi ja hyväksyminen	10
5.8. Hankintapäätös	10
5.9. Hankinnan keskeyttäminen	10
6. HANKINTASOPIMUS	11
6.1. Muutoksenhaku.....	11
Hankintaoikaisu.....	11
Valitus markkinaoikeuteen	11
7. ERINÄISET MÄÄRÄYKSET	12
7.1. Tavarantoimituksen vastaanotto ja hyväksyminen.....	12
7.2. Tilaa vastuu	12
7.3. Esteellisyys	12
7.4. Asiakirjojen julkisuus ja salassapito	12
8. VOIMAANTULO.....	13

1. HANKINTAOHJEIDEN SOVELTAMINEN JA YLEISET PERIAATTEET

1.1. Yleistä hankinnoista

Sen lisäksi mitä hankintalaissa ja kuntalaissa säädetään sekä kaupungin hallintosäännössä määrätään, noudatetaan Kurikan kaupungin hankinnoissa näitä ohjeita.

Hankinnalla tarkoitetaan tavaroiden ja palvelujen ostamista, vuokraamista tai siihen rinnastettavaa toimintaa sekä urakalla teettämistä.

Hankinnat jakautuvat taloudellisen arvon perusteella kolmeen eri ryhmään

- 1) kansallisen kynnyksarvon alittavat (pienhankinnat)
- 2) kansallisen kynnyksarvon ylittävät
- 3) EU-kynnyksarvon ylittävät

Pienhankinnoissa noudatetaan Kurikan kaupungin erillistä pienhankintaohjetta. Hankintalakia sovelletaan vain EU-kynnyksarvot ja kansalliset kynnyksarvot ylittäviin hankintoihin. Näitä ohjeita sovelletaan molempiin hankintoihin, tässä ohjeessa mainituin tarkennuksin.

Hankinnoissa on käytettävä hyväksi olemassa olevat kilpailumahdollisuudet ja pyrittävä ostajan kannalta kokonaistaloudellisesti edullisimpaan lopputulokseen. Hankinnoissa on otettava huomioon mahdollisuuksien mukaan kestävä kehitys, ympäristövaikutukset ja kuormitukset sekä kierrätysmahdollisuudet hankinnan elinkaaren aikana. Hankinnat on pyrittävä järjestämään siten, että pienillä ja keskisuurilla yrityksillä ja muilla yhteisöillä olisi tasapuoliset mahdollisuudet osallistua tarjouskilpailuun.

Hankintojen tulee perustua suunnitelmallisuuteen. Vuosittain tehdään hankintasuunnitelma, jossa määritellään ainakin karkealla tasolla mitä ja miten suuria hankintoja tehdään vuoden sisään.

Kaupungilla on hankintasihteeri, jonka asiantuntija-apua hallintokunnat voivat käyttää kilpailutuksissa.

1.2. Hankintojen periaatteet

Hankinnoissa on noudatettava aina hankinnan suuruudesta riippumatta avoimuuden, tasapuolisuuden ja syrjimättömyyden sekä suhteellisuuden periaatteita.

- Avoimuus
  - o Hankintamenettelyä koskevia tietoja ei salata, hankinnasta ilmoitetaan julkisesti, tarjouskilpailun ratkaisemisesta tiedotetaan tarjouskilpailuun osallistuneille ja hankintaa koskevat asiakirjat ovat lähtökohtaisesti julkisia.
- Tasapuolisuus ja syrjimättömyys
  - o Tarjouspyyntöä tai muita hankinta-asiakirjoja ei saa laatia siten, että hankinnan kohteen määrittely asettaa tarjoajat epätasa-arvoiseen asemaan eikä hankinnalle asetetut vaatimukset saa olla paikallisia tai tiettyä aluetta suosivia tai syrjiviä.
- Suhteellisuus
  - o Hankintamenettelyn vaatimukset ovat oikeassa suhteessa tavoiteltavan päämäärän kanssa. Siten esimerkiksi tarjoajien soveltuvuusehtojen asettamisessa on huomioitava hankinnan luonne ja arvo. Tarjouskilpailuun osallistuvilla toimittajilla ei saa asettaa liian korkeita liikevaihtovaatimuksia

1.3. Yhteishankinta ja kuntien välinen hankintayhteistyö

Yhteisesti hankittavaksi määrätty tuotteet tulee hankkia keskitetysti. Yhteishankinnalla hankittavista tavaroista päättää kaupunginhallitus, jollei hallintosäännössä ole toisin määrätty.

Kuntien, kuntayhtymien ja muiden julkisten hankintaorganisaatioiden kanssa on hankinnoissa ja niiden toteuttamisessa pyrittävä tarkoituksenmukaiseen yhteistyöhön.

Kuntien ja muiden yhteisöjen edustajien toimivaltuudet määrätään hallintosäännöillä ja niihin perustuvilla päätöksillä.

1.4. Laatuvaatimukset

Hankintayksiköllä on oikeus päättää hankinnan sisällöstä, laajuudesta ja laadusta. Laadun määrittäminen tapahtuu kunkin toiminta-alueen erityistarpeiden pohjalta.

Hankinnoissa on huolehdittava siitä, ettei laatuvaatimuksia aseteta korkeammiksi, kuin mitä kulloinkin on tarpeellista.

Tarjouspyyntöasiakirjoihin on sisällytettävä kaikki hankinnan toteuttamisen kannalta tarpeelliset laatu koskevat tiedot, jotta kilpailuun osallistuvat voivat saada oikean käsityksen tilaajan tarpeista ja hankkeen yksityiskohdista. Muita kuin tarjouspyyntöasiakirjoissa esitettyjä vaatimuksia ei voida käyttää tarjousten vertailussa.

Tarjouspyynnössä esitettävät laatu koskevat vaatimukset voivat koskea esimerkiksi:

- toimittajan toiminnallisia valmiuksia
- tavaraan, palveluun tai rakennustyöhön kohdistuvia ominaisuuksia
- laadunvarmistusta
- sovellettavia standardeja
- teknisiä erityisvaatimuksia
- koulutusta, kokemusta
- ympäristövaikutuksia ja kestävästä kehitystä
- energian säästöä

Tilaaaja voi edellyttää, että tavaran toimittaja tai palvelun tuottaja noudattaa tuotteiden valmistuksessa tai palvelusten tuottamisessa yleisesti hyväksytyä laatu- tai muuta järjestelmää.

1.5. Saatavuus ja varastointi

Tarpeetonta varastointia on vältettävä. Varasto on mitoittettava niin, että se on kustannusten ja toiminnan kannalta optimaalinen. Velvoitevarastoinnista säädetään erikseen.

1.6. Ostokuri ja ohiostojen estäminen

Kurikan kaupungin henkilöstön tulee sitoutua ostokuriin ja välttää ohiostoja. Erityisesti johtavien viranhaltijoiden tulee valvoa, että heidän hallinnon alallaan tehtävissä tilauksissa noudatetaan voimassa olevia hankintasopimuksia.

Kiertäviin kauppiasiin tulee suhtautua pidättyvästi. Ilman sovittua tapaamisaikaa ei tarvitse suostua tuote-esittelyyn. Jos esiteltävänä olevista tuotteista kaupungilla on voimassa oleva hankintasopimus toimittajan kanssa, ei tule tehdä ostoja muiden kanssa. Silloinkin kun voimassa olevaa hankintasopimusta ei ole olemassa, ostoja saa tehdä vain sellainen henkilö, jolla on siihen valtuudet ja oikeudet.

1.7. Hankintaprosessi

1. Hankinnan tarve ja suunnittelu

- Tarpeen määrittely ja määrärahat
- Markkinakartoitus
- Tarvittaessa tietopyyntö tai ennakoilmoitus HILMA:an
- Valinta- ja vertailuperusteiden määrittely

2. Kilpailutus

- Tarjouspyynnön laatiminen
- Hankintailmoituksen julkaisu
- Tarjoajien soveltuvuuden arviointi
- Tarjousten arviointi ja vertailu
- Hankintapäätös ja tiedoksianto muutoksenhakuohjeineen
- Hankintaoikaisuvaatimus ja valitus markkinaoikeuteen
- Tilaajavastuulain velvoitteiden täytyminen

3. Sopimus

- Hankintaneuvottelut ja sopimuksen allekirjoittaminen
- Jälki-ilmoitus (EU-hankinnoissa)
- Sopimusseuranta

2. KYNNYSARVOT

2.1. Hankinnan ennakoidun arvon laskeminen

Hankinnan ennakoitua arvoa laskettaessa perusteena on käytettävä suurinta maksettavaa kokonaiskorvausta ilman arvonlisäveroa. Arvoa laskettaessa on otettava huomioon myös hankinnan mahdolliset vaihtoehtoiset toteuttamistavat ja hankintasopimukseen sisältyvät optio- ja pidentysehdoit sekä ehdokkaille tai tarjoajille maksettavat palkkiot tai maksut.

Jos hankinta on jaettu osiin ja tarjoajille annetaan mahdollisuus osatarjouksiin, kaikkien osien ennakoitu arvo on otettava huomioon kokonaisarvossa. Hankinnan arvoa ei saa laskea poikkeuksellisin menetelmin hankintalain säännösten soveltamisen välttämiseksi.

2.2. Kansalliset kynnysarvot ilman arvonlisäveroa (Hankintalain 25 §)

Hankintalaji	Kynnysarvo (euroa)
Tavara- ja palveluhankinnat, suunnittelukilpailut	60 000
Rakennusurakat	150 000
Muut erityiset palvelut	300 000
Käyttöoikeussopimukset	500 000

2.3. EU-kynnysarvot ilman arvonlisäveroa (Hankintalain 26 §)

Hankintalaji	Kynnysarvo (euroa)
Tavara- ja palveluhankinnat, suunnittelukilpailut	221 000
Rakennusurakat	5 548 000

3. HANKINTAMENETTELYT

3.1. Yleistä

Hankinnat on tehtävä taloudellisesti ja tehokkaasti ja tehtyjen päätösten tulee olla avoimesti arvioitavissa. Hankinnat on toteutettava tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina.

Hankintakokonaisuudet voidaan jakaa osiksi, jos osista voidaan luontevasti suorittaa erilliset kilpailutukset. Jakaminen voidaan tehdä myös niin, että samassa tarjouskilpailussa hankintayksikkö määrittelee millaisista osista tarjoaja voi antaa oman osatarjouksensa. Tarjoajat voivat osallistua tarjouskilpailuun myös ryhmittymänä. Hankinnan jakaminen osiin ja osallistuminen hankintaan ryhmittymänä parantavat pienten ja keski suurten yritysten mahdollisuuksia osallistua kilpailutukseen.

Hankinnan osiin jakamisen tulee aina perustua taloudellisiin tai teknisiin seikkoihin, jotka hankintayksikön tulee myöhemmin pystyä näyttämään toteen.

Hankintojen pilkkominen osiin hankintalain säännösten soveltamisen välttämiseksi, mainittujen euromäärien tai hankintavaltuusrajan alittamiseksi on ehdottomasti kielletty. Hankintoja ei myöskään saa yhdistellä keinotekoisesti. Hankintojen pilkkomista koskeva hakemus voidaan saattaa markkinaoikeuden tutkittavaksi, vaikka hankinta olisikin alle kansallisen kynnsarvon.

3.2. Hankintamenettelyt kansallisen kynnsarvon ylittävissä hankinnoissa

Hankintalaissa ei ole määritelty kansallisissa hankinnoissa käytettäviä hankintamenettelyjä, vaan hankintayksikkö voi itse valita käytettävän menettelyn, kunhan sen on hankintalain yleisten periaatteiden mukainen.

Hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä tulee kuvata käytettävä hankintamenettely kokonaisuudessaan, jotta sen perusteella toimittajat voivat ennakoida menettelyn luonnetta ja kulkua, sekä tietävät oman roolinsa siinä.

Suorahankinnassa tulee noudattaa samoja periaatteita kuin EU-kynnsarvot ylittävissä tavara- ja palveluhankinnoissa, eikä suorahankintaa tule käyttää pääasiallisena hankintamenettelynä.

3.3. Hankintamenettelyt EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa

AVOIN MENETTELY	<ul style="list-style-type: none"> • julkaistaan hankintailmoitus ja tarjouspyyntö • kaikki halukkaat voivat tehdä tarjouksen • toimittaja valitaan tarjouksen jättäneiden joukosta
RAJOITETTU MENETTELY	<ul style="list-style-type: none"> • julkaistaan hankintailmoitus, johon halukkaat toimittajat voivat pyytää saada osallistua. Näiden ehdokkaiden joukosta valitaan toimittajat, jotka voivat tehdä tarjouksen. • valittavien ehdokkaiden vähimmäismäärä ja tarvittaessa enimmäismäärä tulee ilmoittaa hankintailmoituksessa. Ehdokkaita on oltava riittävästi hankinnan kokoon ja laatuun nähden • ehdokkaiden tulee täyttää soveltuvuuden vähimmäisvaatimukset
NEUVOTTELU-MENETTELY	<ul style="list-style-type: none"> • julkaistaan hankintailmoitus ja valitaan osallistumishakemusten perusteella toimittajat, joiden kanssa neuvotellaan hankintasopimuksen ehdoista • neuvottelumenettelyn käyttö edellyttää aina hankintalaissa olevaa perustetta sen käytölle • neuvotteluihin kutsuttavien ehdokkaiden määrä tulee olla riittävä hankinnan kokoon ja laatuun nähden. Vähimmäismäärä ja tarvittaessa enimmäismäärä on ilmoitettava hankintailmoituksessa • ehdokkaiden tulee täyttää soveltuvuuden vähimmäisvaatimukset
SUORAHANKINTA	<ul style="list-style-type: none"> • ei julkaista etukäteen hankintailmoitusta, vaan neuvotellaan suoraan valittujen toimittajien kanssa • suorahankinta mahdollista EU-kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa vain, jos hankintalain 40-41 §:ssä säädetyt edellytykset täyttyvät
KILPAILULLINEN NEUVOTTELU-MENETTELY	<ul style="list-style-type: none"> • julkaistaan hankintailmoitus, johon halukkaat toimittajat voivat pyytää saada osallistua • neuvotellaan menettelyyn hyväksytyjen ehdokkaiden kanssa kartoittaakseen ja määritelläkseen keinot, joilla sen tarpeet voidaan parhaiten täyttää • edellyttää aina hankintalaissa olevaa perustetta sen käytölle • neuvotteluihin kutsuttavien ehdokkaiden määrä tulee olla riittävä hankinnan kokoon ja laatuun nähden. Vähimmäismäärä ja tarvittaessa enimmäismäärä on ilmoitettava hankintailmoituksessa • ehdokkaiden tulee täyttää soveltuvuuden vähimmäisvaatimukset

Hankintalain 5 luvussa käsitellään muut EU-kynnysarvon ylittävien hankintojen hankintamenettelyt;

- Innovaatiokumppanuus
- Puitejärjestely
- Sähköinen huutokauppa
- Dynaaminen hankintajärjestelmä
- Sähköinen luettelo
- Suunnittelukilpailu

4. HANKINNOISTA ILMOITTAMINEN

4.1. Hankintailmoitus

Avoimuuden periaate julkisissa hankinnoissa edellyttää, että hankinnoista ilmoitetaan avoimesti ja riittävän laajasti.

Kansallisen kynnysarvon ylittävistä hankinnasta ilmoitetaan ensisijaisesti HILMA:ssa. Hankintailmoituksen voi julkaista myös muussa tiedotusvälineessä, mutta vasta sen jälkeen kun se on julkaistu HILMA:ssa.

EU-kynnysarvon ylittävistä hankinnoista tehdään hankintailmoitus HILMA:an.

Hankintailmoituksessa on oltava vähintään seuraavat tiedot:

1. hankintayksikön virallinen nimi ja yhteystiedot
2. hankintayksikön luonne
3. hankintayksikön hankinnalle antama nimi ja hankinnan kuvaus
4. hintahaarukka tai ennakoitu arvo ilman arvonlisäveroa
5. hankintalaji
6. hankintamenettelyn kuvaus
7. kokonaistaloudellisen edullisuuden peruste
8. tieto siitä, hyväksytäänkö osatarjoukset tai vaihtoehtoiset tarjoukset
9. tieto siitä, varataanko hankinta työkeskuksille tai vastaaville toimittajille taikka toteutettavaksi työohjelmien yhteydessä
10. hankinnan kokoon ja laatuun nähden kohtuullinen määräaika, johon mennessä tarjoukset tai osallistumishakemukset on viimeistään toimitettava hankintayksikölle.

EU-kynnysarvon ylittävistä hankinnoista ilmoitetaan EU-laajuisesti vakiolomakkeita käyttäen.

4.2. Ennakoilmoitus

Ennakoiduista EU-kynnysarvon ylittävistä hankinnoista voidaan julkaista ennakoilmoitus. Se on toimitettava julkaistavaksi vähintään 35 päivää ja enintään 12 kuukautta ennen hankintailmoituksen lähettämistä.

Jos hankintayksikkö haluaa käyttää hyväkseen mahdollisuutta lyhentää hankintalaissa säädettyjä tarjousaikoja, sen on julkaistava hankinnasta ennakoilmoitus.

4.3. Jälki-ilmoitus

EU-kynnysarvon ylittävistä hankinnasta on tehtävä jälki-ilmoitus, kun ko.

1. hankinnasta on tehty sopimus
2. hankinta on keskeytetty
3. hankinnasta on julkaistu pelkästään ennakoilmoitus eikä lainkaan hankintailmoitusta.

Ilmoitus tehdään sähköisesti HILMA:ssa. Jälki-ilmoituksessa tiedotetaan kenen kanssa hankintasopimus on tehty sekä sopimuksen kokonaisarvo. Jos hankinta on keskeytetty, jälki-ilmoituksessa mainitaan syyt keskeyttämiselle. Jälki-ilmoitus on tehtävä 30 päivän sisällä sopimuksen allekirjoittamisesta.

5. TARJOUSMENETTELY

5.1. Tarjouspyyntö

Hankintayksikön on pyydettävä hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä toimittajia esittämään tarjouksensa määräaikaan mennessä. Kansallisissa hankinnoissa tarjous- ja osallistumispyynnöt on laadittava ja kilpailutettava sähköisen kilpailutusjärjestelmän kautta siten, että sen perusteella voidaan antaa keskenään vertailukelpoisia tarjouksia. Tarjouspyyntö lähetetään samanaikaisesti ja samansisältöisenä kaikille ehdokkaille. Tarjousaikana välttämättömiksi ilmenneet lisäykset ja muutokset tarjouspyyntöasiakirjoihin tai tarjousajan pidentäminen ilmoitetaan vastaavasti kaikille.

EU-kynnysarvon ylittävät hankinnat kilpailutetaan sähköisen kilpailutusjärjestelmän kautta. Hankinta-asiakirjat tulee olla sähköisessä muodossa kaikkien saatavilla ilmaiseksi, rajoituksetta, suoraan ja kokonaan kaikkien saatavilla. Mikäli asiakirjoja ei ole saatavilla, tulee hankintayksikön ilmoittaa miten asiakirjat toimitetaan. Tällöin tarjousten jättämisen määräaika on pidennettävä.

Hankintalain 68 §:n mukaan EU-kynnysarvon ylittävän hankinnan tarjouspyynnössä, hankintailmoituksessa, ehdokkaille osoitetussa kutsussa tai niiden liitteissä on oltava:

1. hankinnan kohteen määrittely tai hankekuvaus sekä hankinnan kohteeseen liittyvät muut laatuvaatimukset;
2. viittaus julkaistuun hankintailmoitukseen;
3. määräaika tarjousten tekemiselle;
4. osoite, johon tarjoukset on toimitettava;
5. kieli tai kielet, joilla tarjoukset on laadittava;
6. tarjousasiakirjojen esittämistä ja muotoa koskevat muut vaatimukset;
7. kilpailullisessa neuvottelumenettelyssä neuvottelujen alkamispäivä sekä neuvotteluissa käytettävä kieli tai kielet;
8. ehdokkaiden tai tarjoajien taloudellista ja rahoituksellista tilannetta, teknistä soveltuvuutta ja ammatillista pätevyyttä koskevat ja muut vaatimukset sekä pyyntö täydentää yhteinen eurooppalainen hankinta-asiakirja ja luettelo asiakirjoista, joita ehdokkaan tai tarjoajan sekä tarjouskilpailun voittaneen tarjoajan on soveltuvuuden arviointia varten toimitettava;
9. kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteet ja niiden suhteellinen painotus, kohtuullinen vaihteluväli tai poikkeuksellisissa tapauksissa vertailuperusteiden tärkeysjärjestys;
10. tarjousten voimassaoloaika;
11. keskeiset sopimusehdot;
12. muut tiedot, joilla on olennaista merkitystä hankintamenettelyssä ja tarjousten tekemisessä.

Jos tarjouspyyntö ja hankintailmoitus eroavat sisällöltään, noudatetaan hankintailmoitusta.

EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa tarjouspyynnön liitteenä tulee olla ESPD (Yhteinen eurooppalainen hankinta-asiakirja), jonka hankintayksikkö on esittänyt omalta osaltaan. Asiakirjalta tarjoajat osoittavat alustavasti, että niitä ei rasita poissulkemisperuste ja että ne täyttävät hankintayksikön asettamat soveltuvuusvaatimukset.

5.2. Sähköinen tietojenvaihto

Kansallisen kynnysarvon ja EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa kaikkien hankintayksiköiden tulee vastaanottaa tarjoukset ja toimittaa myös muu hankintamenettelyyn liittyvä tietojenvaihto sähköisesti. Vain perustellusta syystä kansallisissa hankinnoissa voidaan käyttää muuta menettelyä. EU-hankinnoissa poikkeustilanteet on määritelty hankintalain 8 luvun 62 §:ssä.

Sähköisessä muodossa tapahtuvassa viestinnässä käytettävien välineiden ja laitteiden sekä niiden teknisten ominaisuuksien on oltava syrjimättömiä, yleisesti saatavilla ja yhteen toimivia yleisesti käytössä olevien tieto- ja viestintäteknologisten tuotteiden kanssa, eivätkä ne saa rajoittaa toimittajien mahdollisuuksia osallistua hankintamenettelyyn.

Käytännössä sähköiselle viestintävälineelle asetettavat tietoturvallisuusvaatimukset tarkoittavat, ettei aivan tavallinen sähköposti kelpaa tarjousten sähköiseksi vastaanottoalatakiksi.

5.3. Määräajat

Tarjouksen jättämiselle tulee asettaa määräaika, joka on riittävä hankinnan kokoon ja luonteeseen nähden. Määräajan asettamisessa on huomioitava lisäksi tarjouksen laatimiseen vaadittava aika. Määräajan päätyminen ilmoitetaan päivänmääränä ja tarvittaessa kellonaikana.

EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa tulee noudattaa hankintalain 56 §:ssä säädettyjä vähimmäismääräaikoja.

5.4. Ehdokkaiden ja tarjoajien valinta

Tarjoajan soveltavuudelle asetetut vaatimukset tulee olla oikeassa suhteessa hankinnan kohteeseen ja ne tulee ilmoittaa hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä. Vaatimukset voivat liittyä tarjoajan rahoitukselliseen ja taloudelliseen tilanteeseen, tekniseen suorituskykyyn ja ammatilliseen pätevyyteen. Tarjouspyynnössä asetettujen vaatimusten (vähimmäisliikevaihto, luottoluokitustaso, referenssivaatimukset) täytyy olla perusteltuja ja oikeassa suhteessa hankinnan laajuuteen nähden.

Ne tarjoajat, jotka eivät täytä soveltuvuusvaatimuksia, tulee lähtökohtaisesti sulkea tarjouskilpailusta.

Hankintalain 80 § ja 81 § asettavat tarjoajan tai ehdokkaan pakolliset ja harkinnanvaraiset poissulkemisperusteet EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa. Kansallisissa hankinnoissa hankintayksikkö voi valita, haluaako se soveltaa pakollisia ja harkinnanvaraisia poissulkemisperusteita siten kuin EU-hankintamenettelyissä sovelletaan.

5.5. Tarjousten avaaminen

Saapuneet tarjoukset kirjataan tai niihin merkitään tarjouksen saapumisaika ja vastaanottajan nimi.

Tarjousten käsittelyn tulee tapahtua suljettuna eikä tietoja käsittelyn vaiheista tai hankinnan päätösesityksen valmistelusta tule antaa ulkopuolisille ennen hankintapäätöksen tekoa. Myös tarjouksiin kuuluvat liitteet tulee säilyttää huolellisesti. Sähköpostilla toimitetut tarjoukset on säilytettävä siten, etteivät niissä olevat tiedot joudu asiaan kuulumattomille.

Tarjoukset avataan määräajan umpeuduttua tarjousten avaamistilaisuudessa ja avaamisesta laaditaan tarjousten avauspöytäkirja.

5.6. Tarjousten hyväksymisen esteet

Hankinnasta päättävällä on oikeus hyväksyä tai hylätä saadut tarjoukset.

Tarjous tulee lähtökohtaisesti hylätä, jos se ei vastaa tarjouspyynnössä esitettyjä vaatimuksia.

Määräajan jälkeen saapunut tarjous on hylättävä. Tarjoaja vastaa siitä, että sen tarjous on kokonaisuudessaan hankintayksiköllä ennen määräajan umpeutumista.

Hankinnan laatuun ja laajuuteen nähden hinnaltaan tai kustannuksiltaan poikkeuksellisen alhainen tarjous tulee hylätä, jos tarjoajan antama selvitys ja muu toimitettu näyttö ei tyydyttävästi selitä tarjottujen hintojen tai kustannusten alhaista tasoa.

5.7. Tarjousten arviointi ja hyväksyminen

Tarjoukset on käsiteltävä ajoissa, jotta tarjouksen hyväksyminen voidaan saada tarjoajan tietoon tarjouksen voimassaoloaikana.

Tarjoajan tulee tarjouksessa osoittaa tarjoamansa tavaran, palvelun tai rakennusurakan olevan hankintailmoituksessa ja tarjouspyynnössä esitettyjen vaatimusten mukainen. Tarjousten vertailu tehdään ilmoitettuja vertailuperusteita käyttäen.

Tarjouksista tulee valita kokonaistaloudellisesti edullisin tarjous, eli sellainen tarjous, joka on hankintayksikön kannalta

- hinnaltaan halvin,
- kustannuksiltaan edullisin tai
- hinta-laatusuhteeltaan paras.

Hankintayksikön tulee ilmoittaa kansallisessa hankinnassa käytettävä kokonaistaloudellisen edullisuuden peruste sekä mahdolliset vertailuperusteet hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä.

EU-kynnysarvon ylittävissä hankinnoissa hankintayksikön tulee ilmoittaa kokonaistaloudellisen edullisuuden peruste tai hinta-laatusuhteen mukaiset vertailuperusteet hankintailmoituksessa, tarjouspyynnössä tai neuvottelukutsussa.

Vertailuperusteiden tulee olla syrjimättömiä ja niiden tulee varmistaa mahdollisuus todelliseen kilpailuun. Perusteiden tulee liittyä hankinnan kohteeseen eikä niiden saa antaa hankintayksikölle rajoittamatonta valinnanvapautta.

Kirjallisella täsmennyspyynnöllä voidaan pyytää tarjoajaa tai ehdokasta määrääjassa toimittamaan, lisäämään, selventämään tai täydentämään puutteellisia tai virheellisiä tietoja ja asiakirjoja. Sen sijaan täydennystä ei voida pyytää olennaisista hintatiedoista tai tarjousvertailuun olennaisesti vaikuttavista seikoista.

5.8. Hankintapäätös

Hankintapäätös tehdään kirjallisena hankintamenettelyn päättyessä. Hankintapäätös lähetetään muutoksenhakuohjeineen kaikille tarjoajille. Hankintapäätöksessä tulee esittää keskeisimmät perusteet, joilla vertailu on tehty. Perusteluiden pohjalta asianosaiset arvioivat, onko hankintamenettelyssä noudatettu lain velvoitteita.

5.9. Hankinnan keskeyttäminen

Hankinta voidaan keskeyttää vain todellisesta ja perustellusta syystä. Hankinnan keskeyttämisestä on tehtävä hankintapäätös, johon liitetään muutoksenhakuohjeet. Keskeyttämisspäätös on annettava tiedoksi kuten hankintapäätös.

Hankinnan keskeyttämisen perusteet:

- Ei ole saatu lainkaan osallistumishakemuksia tai tarjouksia tai mikään tarjouksista ei vastaa tarjouspyyntöä;
- Kaikki tarjoukset ovat liian kalliita;
- Olosuhteet (rahoitustilanne, hankintatarve, muut suunnitelmat) ovat muuttuneet tarjouskilpailun aikana;
- On saatu vain yksi tarjous, joten ei ole todellista kilpailutilannetta;
- Hankinnassa on tehty menettelyvirhe

Kaikkien tarjousten hylkääminen on mahdollista mutta, tarjouskilpailua ei saa käyttää pelkästään kustannustason selvittämiseen, vaan tarjouksia pyytävällä tulee olla aito tarkoitus tehdä sopimus. Kaikkien tarjousten hylkäämiseen on siis oltava hyväksyttävä peruste.

6. HANKINTASOPIMUS

Hankintasopimus tulee tehdä erikseen kirjallisena sen jälkeen, kun hankintapäätös on tehty ja on varmistuttu siitä, ettei hankinnasta ole valitettu markkinaoikeuteen.. EU-hankinnoissa tulee huomioida myös odotusaika ennen sopimuksen allekirjoitusta. Sopimuksen allekirjoittaminen on sopimuksen syntyminen edellytys.

Hankintasopimuksen sisällön ja sen ehtojen tulee olla kilpailutuksen ehtojen mukaisia.

Sopimusten teossa tulee noudattaa kaupungin sopimusohjeistusta.

6.1. Muutoksenhaku

Muutoksenhaku hankintayksikön päätökseen voi perustua paitsi hankintalakiin myös kuntalakiin tai hallintolakiin. Muutoksenhaku voi olla muodoltaan oikaisuvaatimus tai valitus.

Kansalliset kynnysarvot ylittävissä hankinnoissa muutoksenhaku tapahtuu hankintalain mukaisella hankintaoikaisuvaatimuksella tai valituksella markkinaoikeuteen. Pienhankinnoissa ei ole mahdollista valittaa markkinaoikeuteen.

Hankintaoikaisu

Hankintayksikkö voi itse poistaa virheellisen päätöksensä tai peruuttaa muun hankintamenettelyssä tehdyn ratkaisun 90 päivän kuluessa siitä, kun oikaisun kohteena ollut päätös tai ratkaisu on tehty. Hankintaoikaisu voi perustua virheelliseen lain soveltamiseen tai asiassa ilmenneeseen uuteen tietoon, joka voi vaikuttaa päätökseen, ratkaisuun tai hankintasopimuksen tekemisen edellytyksiin.

Hankintayksikkö voi ottaa hankintaoikaisun käsiteltäväkseen myös asianosaisen vaatimuksesta. Asianosaisen on esitettävä vaatimus hankintaoikaisun vireilletulosta 14 päivän kuluessa siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta.

Hankintayksikön on ilmoitettava hankintaoikaisun vireilletulosta välittömästi niille, joita asia koskee.

Muutoksenhaku markkinaoikeuteen ei estä hankintaoikaisun tekemistä tai hankintaoikaisun käsitteilyä, sillä ne ovat toisistaan erillisiä muutoksenhakukeinoja. Hankintaoikaisun vireilletulo ei myöskään vaikuta määräaikaan, jonka kuluessa on tehtävä valitus markkinaoikeuteen. Hankintaoikaisu voi koskea myös lainvoimaista hankintayksikön päätöstä.

Hankintalaissa ei säädetä erikseen hankintaoikaisun käsittelyyn toimivaltaisesta hankintayksiköstä. Siten on mahdollista, että oikaisun käsittelee alkuperäisen hankintapäätöksen tehnyt taho tai toimivalta voidaan uskoa hankintayksikön organisaatiossa jollekin toiselle. Hankintaoikaisun ratkaisemiselle ei ole säädetty erityistä määräaika, mutta lähtökohtana on pidettävä mahdollisimman ripeää ratkaisutoimintaa.

Valitus markkinaoikeuteen

Asian voi saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi se, jota asia koskee sekä tietyissä tapauksissa eräät viranomaiset. Valittajana voi olla alalla toimiva yrittäjä, joka on osallistunut tarjouskilpailuun tai jonka osallistuminen tarjouskilpailuun on estynyt hankintayksiköstä johtuvasta syystä.

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle 14 päivän kuluessa siitä, kun tarjoaja on saanut kirjallisesti tai sähköisesti tiedon tarjouskilpailua koskevasta ratkaisusta ja sen perusteista sekä ohjeen asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi.

Valitus markkinaoikeudelle on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Jos hankinnasta on tehty valitus markkinaoikeuteen, hankintayksikkö voi järjestää hankinnan väliaikaisesti, jollei hankintaa voida sen luonteen vuoksi lykätä markkinaoikeuden käsitteilyn ajaksi.

7. ERINÄISET MÄÄRÄYKSET

7.1. Tavarán vastaanotto ja hyväksyminen

Hankinnan kohdetta vastaanotettaessa sen määrä ja kunto tulee viipymättä tarkistaa. Laitteelle tulee suorittaa ennen sen hyväksyntää käyttöönottotarkastus, jossa on todettu, että laite on toimintakunnossa ja täyttää sille asetetut suoritusarvot sekä muut hankintasopimuksen ehdot.

Puutteellisesta, viivästyneestä, sopimuksenvastaisesta tai muulla tavoin virheellisestä toimituksesta tulee reklamoida toimittajaa viipymättä.

7.2. Tilaa javastuu

Tilaa javastuulakia (1233/2006 Laki tilaa jan selvitysvelvollisuudesta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä) sovelletaan kansallisen kynnysarvon ylittäviin ja alittaviin hankintoihin.

Tilaa javastuulaki koskee

- yli 9 000 euron arvoista työtä, joka tehdään tilaa ja organisaatiossa tai;
- yli 10 päivän vuokratyötä.

Jos tilaa javastuulain edellytykset täyttyvät, valitulta toimittajalta tulee vaatia ennen sopimuksen/tilauksen tekemistä tilaa javastuulain mukaiset selvitykset (kaupparekisteri-, ennakkoperintärekisteri- ja työnantajarekisteriote, todistus verojen ja eläkevakuutusten maksamisesta, selvitys sovellettavasta työehtosopimuksesta ja työterveyshuollon järjestämisestä).

7.3. Esteellisyys

Esteellisyydestä on säädetty kuntalaissa ja hallintolaissa.

Esteellinen henkilö ei saa osallistua hankinnan valmisteluun, esittelemiseen, päättämiseen, hankinnan valvontaan ja vastaanottoon eikä muiden hankintaan liittyvien asioiden käsittelyyn.

7.4. Asiakirjojen julkisuus ja salassapito

Hankintayksikön asiakirjojen julkisuuteen ja asiakirjoista perittäviin maksuihin sekä asianosaisen tiedonsaantioikeuteen sovelletaan viranomaisten toiminnan julkisuudesta annettua lakia (621/1999).

8. VOIMAANTULO

Tämä hankintaohje on voimassa 1.8.2019 alkaen. Tällä hankintaohjeella kumotaan kaupunginhallituksen 12.6.2000 § 187 hyväksymät Kurikan kaupungin yleiset hankintaohjeet